

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 74/14
V Luxemburgu 20. mája 2014

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-333/13
Elisabeta Dano a Florin Dano/Jobcenter Leipzig

Podľa generálneho advokáta Melchiora Watheleta môže Nemecko na základe všeobecného kritéria, ktoré preukazuje absenciu skutočnej väzby s hostiteľským členským štátom, odmietnuť štátnym príslušníkom iných členských štátov „poskytnutie sociálnych dávok pre žiadateľov o zamestnanie v hmotnej núdzi“

Nemecko tak môže vylúčiť z takéhoto poskytovania osoby, ktoré prídu s jediným cieľom, a to hľadať zamestnanie alebo využívať sociálnu pomoc

V Nemecku môžu žiadatelia o zamestnanie v hmotnej núdzi požiadať o poskytovanie základných dávok na účely najmä zaistenia ich existencie.¹ Takto poskytnuté dávky majú za cieľ umožniť ich poberateľom viesť život v súlade s ľudskou dôstojnosťou a slúžia na pokrytie základných potrieb, doplnkových potrieb a potrieb na bývanie a kúrenie. Osoby, ktoré prišli na územie Nemecka s jediným cieľom, ktorým je využívať tieto dávky alebo hľadať zamestnanie, sú podľa nemeckého práva vylúčené z nároku na tieto dávky. Cieľom tohto vylúčenia je prevencia neprimeraného využívania sociálnych dávok v Nemecku.

Sozialgericht Leipzig (Súd pre sociálne záležitosti v Lipsku) chce vedieť, či právo Únie bráni takémuto vylúčeniu. Tento súd musí rozhodnúť v spore medzi pani Dano a jej maloletým synom, oboma rumunskými štátnymi príslušníkmi, a Jobcenter Leipzig (príslušným miestnym orgánom). Jobcenter Leipzig na základe vylúčenia stanoveného v nemeckom práve zamietol poskytnúť týmto dvom osobám základné dávky.² Pani Dano a jej syn (narodený v Nemecku) žijú niekoľko rokov v Lipsku v byte jednej zo sestier pani Dano, ktorá zabezpečuje ich výživu. Pani Dano nemá žiadnu odbornú kvalifikáciu a doposiaľ nebola zárobkovo činná, či už v Nemecku, alebo v Rumunsku. Zdá sa, že nevstúpila na územie Nemecka, aby si hľadala zamestnanie, a že sa tam ani nesnaží si ho nájsť.

V návrhoch z dnešného dňa generálny advokát Melchior Wathelet zastáva názor, že právo Únie³ nebráni tomu, aby vnútroštátny zákonodarcia rozhodol o vylúčení štátnych príslušníkov iných členských štátov z poberania „osobitnej nepríspevkovej peňažnej dávky“ (akými sú nemecké základné dávky pre žiadateľov o zamestnanie v hmotnej núdzi⁴) na základe všeobecného kritéria

¹ Kniha II nemeckého sociálneho zákonníka (Sozialgesetzbuch Zweites Buch, SGB II). Základné dávky poskytované na základe SGB II sú najmä dávky slúžiace na začlenenie do pracovného života, ale tieto dávky nie sú predmetom tohto sporu. Popri tomto režime pre žiadateľov o zamestnanie režim sociálnej pomoci v úzkom zmysle slova stanovuje v rámci SGB XII vylúčenie podobné tomu, aké je opísané vo veci Dano.

² Na svojho syna však pani Dano poberá od nemeckých orgánov prídavky na dieťa v osobnej starostlivosti („Kindergeld“) vo výške 184 eur mesačne, ako aj preddavok na výživné vo výške 133 eur mesačne.

³ Ide presnejšie o i) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72), zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 zo 16. septembra 2009 (Ú. v. EÚ L 284, s. 43), a ii) smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

⁴ Podľa generálneho advokáta tieto dávky, ktoré vzišli zo spojenia dvoch predchádzajúcich režimov (pomoc v nezamestnanosti a sociálna pomoc), predstavujú osobitné nepríspevkové peňažné dávky v zmysle nariadenia č. 883/2004 a podliehajú z tohto dôvodu dodržiavaniu zásady rovnosti zaobchádzania. Predstavujú však aj dávky sociálnej pomoci v zmysle smernice 2004/38, takže štátni príslušníci hostiteľského členského štátu a občania Únie, ktorí využili svoju slobodu pohybu a pobytu, môžu prípadne byť predmetom rozdielného zaobchádzania.

pod podmienkou, že uvedené kritérium (akým je napríklad dôvod príchodu žiadateľa na územie členského štátu) môže preukázať absenciu skutočnej väzby s hostiteľským členským štátom, a to s cieľom vyhnúť sa neprimeranej záťaži pre svoj systém sociálnej pomoci.

Generálny advokát pripomína, že právo Únie⁵ priznáva občanom Únie a ich rodinným príslušníkom právo pobytu v inom členskom štáte, akým je členský štát, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, počas prvých troch mesiacov, pokiaľ sa nestávajú neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu. Ak chcú tieto osoby ostať viac ako tri mesiace, majú povinnosť mať dostatočné zdroje, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu. Z toho nevyhnutne vyplýva, že môže vzniknúť nerovnosť zaobchádzania medzi štátnymi príslušníkmi hostiteľského členského štátu a ostatnými občanmi Únie pri priznávaní dávok sociálnej pomoci.

Právna úprava, na ktorej základe dochádza k odmietnutiu poskytnutia základných dávok osobám, ktoré sa nijako nesnažia zaradiť do trhu práce a prišli do Nemecka s jediným cieľom, a to využívať nemecký systém sociálnej pomoci, je podľa generálneho advokáta Watheleta v súlade s vôľou normotvorcu Únie. Takéto vylúčenie umožňuje vyhnúť sa tomu, aby sa osoby využívajúce svoju slobodu pohybu bez toho, že by sa chceli integrovať, nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci. Navyše takáto právna úprava je v hraniciach voľnej úvahy ponechanej členským štátom v tejto oblasti. Inými slovami, umožňuje vyhnúť sa zneužívaniu a určitej forme „sociálneho turizmu“.

Generálny advokát navyše uvádza, že kritérium zvolené Nemeckom (to znamená príchod na nemecké územie s jediným cieľom, ktorým je hľadať zamestnanie alebo využívať sociálnu pomoc) svedčí o absencii skutočnej väzby s územím hostiteľského členského štátu, ako aj integrácie v tomto štáte. Toto kritérium umožňuje zaistiť ekonomickú životaschopnosť režimu a neohroziť jeho finančnú rovnováhu. Nemecká právna úprava teda sleduje legitímny cieľ, ako to požaduje Súdny dvor. Okrem toho sa generálny advokát domnieva, že zvolené kritérium je proporcionálne k sledovanému cieľu. Na určenie, či žiadateľ spadá pod uvedené vylúčenie, a treba mu teda odmietnuť priznať základné dávky, musia nemecké orgány členského štátu nevyhnutne preskúmať jeho osobnú situáciu.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdному dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdному dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

⁵ Presnejšie smernica 2004/38, už citovaná v poznámke pod čiarou 3.